

říká, že k tomu se dospělo výkladem výjimečného ustanovení § 517, č. 5 c. ř. s. Ale toto ustanovení jest tak strohé (ale i jasné), že sotva připustí nějaký takový dalekosáhlejší výklad. Výraz »usnesení« v č. 5 § 517 c. ř. s. jest naprosto jednoznačný.

Pokud se týče onoho rozporu ve vyřizování stejnorodých případů, o němž krajský soud mluví, jest se mu těžko vyhnouti, když jest zákonem dán. Je anomalií samo ustanovení § 517, č. 5 c. ř. s., jestliže připouští rekurs proti pouhému usnesení útratovému v bagatelních věcech, byť i samostatnému a zřetely procesními diktovanému, když není připuštěn jinak vůbec opravný prostředek proti rozsudku ve věci hlavní (případy zmatečnosti podle § 477, čís 1—7 c. ř. s. vyjímajíc).

I když by tedy byl výklad krajského soudu jako výklad »logický a systematický« přesný a správný, odporuje přece jasnému znění zákona, že do usnesení o útratách jest podle § 517, č. 5 c. ř. s. rekurs přípustný.

Neboť nejvyšší soud chtěl v plen. usnesení č. 298/34 zjednodušiti formu rozhodnutí a formu řízení (u okresních soudů) a tím i formu opravného prostředku, ale byl si vědom onoho zdánlivého rozporu, který vznikne v řízení u okres. soudu tím, že proti zjednodušené formě rozhodnutí bude dán opravný prostředek prostě proto, že zákon jej proti této formě rozhodnutí připouští.

Pro rozlišování rozhodnutí útratových, vydávaných po přezkoumávání oprávněnosti žaloby a rozhodnutí vydaných bez zřetele na věc hlavní z důvodů procesních není opory v ustanovení § 517, č. 5 c. ř. s., ježto zákon neosvětlil blíže důvod preference útratových usnesení a omezil se jen na označení zevnější formy rozhodnutí, totiž samostatného usnesení.

Josef Havelka.

Přiznání k přímým daním.

nutno podati na formuláři stanoveném ministerstvem financí (§ 307, odst. 1 zák. o př. d.). Přiznání k dani činžovní se podává zvlášť vždy do 31. prosince kalendářního roku, přiznání k dani důchodové (§ 307, odst. 3 zák. o př. d.) se podává

spolu s přiznáním k všeobecné dani výdělkové a k dani rentové vždy do 14. února berního roku (dřívější respirium 5 dnů § 309, odst. 4 zák. o př. d., o které se lhůta k přiznání samočinně prodlužovala, bylo, jak známo, odstraněno novelou č. 226/36).

Přiznání k dani důchodové samostatného podnikatele má vložky:

A: čistý příjem z pozemků a lesů;

B: čistý příjem z budov;

C: čistý příjem ze samostatných podniků a zaměstnání;

D: čistý příjem z pracovního (služebního) poměru hlavy rodiny (lékaři nemoc. pojišťoven a Léčeb. fondu, jakož i obchodní cestující, zástupci a jednatelé, totiž za podmínek § 47, odst. 1, č. 2 zák. o př. d., nepodléhají všeob. dani výdělkové, vložka C);

E: čistý příjem z kapitálu;

F: čistý příjem z jinakých pramenů.

Přiznání k dani důchodové je označeno jako »obal«. Vložky A, B, D, F jsou pouhým dokladem (podrobnější rozvedení právě tak jako opisy účtů) k přiznání k dani důchodové ve smyslu § 307, odst. 4 zák. o př. d., chybí-li, musí býti poplatník vyzván k jich předložení dle § 309, odst. 1 zák. o př. d. (»nepodá-li ve lhůtě jemu stanovené dokladů...«), pak teprve nastanou účinky kontumace. Naproti tomu vložky C a F jsou jednak doklady k přiznání k dani důchodové, jednak přiznáním k všeobecné dani výdělkové a rentové. Chybí-li, nastává pro všeob. daň výdělkovou a daň rentovou kontumace dle § 309 zák. o př. d. samočinně (»nepodá-li poplatník povinného přiznání do lhůty zákonné nebo jemu zvláště povolené«), pro příslušný základ daně důchodové opět jen za předpokladů platných pro »doklady«, totiž po předchozím vyzvání k dodatečnému předložení.

Srážkové položky přípustné u daní dle vložek A, B, C, E platí pro tyto daně i pro daň důchodovou (obal), ale uvádějí se jen ve vložkách A, B, C, E, neboť v »obalu« se uvádí čistý příjem z příslušných pramenů (tedy o srážkové položky již zkrácený). Naproti tomu jsou u daně důchodové přípustny ještě další srážky, a teprve tyto se uvádějí v »obalu« (resp. ve zvláštních přílohách k němu).

Začínáme tedy se srážkovými položkami v přiznání pracovati tak, že si všechny přípustné srážky sestavíme, přepisujeme je pak k jednotlivým pramenům důchodu (vložky A, B, C, D, E, F) a teprve ty, které po vyškrtání z budou, budou

ještě uplatněny na »obalu« (t. j. v přiznání k dani důchodové), arci za předpokladů § 16 nař. 2 zák. o př. d.

Stejně jako příjmem u poplatníků, kteří nejsou povinni vésti řádné obchodní knihy, se rozumí jen příjem skutečně docílený v kalendářním roce, který je základem pro rok berní, tak také u těchto poplatníků lze uznati jen taková vydání za srážkové položky, která byla v kalendářním roce skutečně učiněna (Boh. 3776/27, 5274/30 a j.).

(Tím u těchto poplatníků odpadá vykazování pohledávek a uplatňování dubios a dluhů.)

A. Čistý příjem z pozemků a lesů..

a) Základem daně pozemkové není čistý příjem uvedený ve vložce A, nýbrž násopek katastrálního výtěžku (§ 103 zák. o př. d.). Vložka A není »přiznání k dani pozemkové«, přiznání k dani pozemkové se nepodává vůbec (§ 307, odst. 1 zák. o př. d.).

β) Vložka A je »dokladem« k přiznání k dani důchodové. Přípustné srážky, které jest uvést ve vložce A, jsou:

1. Srážky uvedené v provád. nařízení č. 15/37 (dále označované jako PN) k § 8, odst. 1, č. 1, (9)-II,

2. srážky uvedené v PN u § 8, odst. 1, č. 2 (2).

Upozorniti je zejména na ustanovení PN u § 8, odst. 1, č. 1 (9)-II, č. 7 a 8 v důsledku změny nastalé novelisací § 17, č. 4 zák. o př. d.

B. Čistý příjem z budov.

a) Základem daně činžovní není vložka B, nýbrž zvláštní přiznání, podané do 31. prosince kalendářního roku (§ 307 zák. o př. d.), u domovní daně třídní pak se vůbec přiznání nepodává (§§ 163 a 164 zák. o př. d.).

β) Vložka B je tedy také pouhým »dokladem« k přiznání k dani důchodové. Přípustné srážky, které jest uvést ve vložce B, jsou:

a) především srážky, které byly již nebo mohly býti uplatněny v přiznání k dani činžovní:

1. Částky placené v kalendářním roce (bez ohledu na to, za která léta byly předepsány) na obecní dávky a obecním dávkám podrobené platy (pokud jest povinen nésti je poplatník činžovní daně), na příklad (tedy s výhradou zavedení dalších takových dávek):

dávka z nájemného;

vodné; vodní činži; poplatek za vodoměr;

poplatek za užívání obecních stok;

poplatky z obchodních výkladů, za kropení a čištění ulic, za odvážení popele a smetí, za čištění stok a žump, za noční hlídku, za užívání uličního pozemku nebo chodníku jako světlíku nebo otvoru pro sklepy na uhlí a dříví, nájemné z nádob na smetí, vše to za předpokladu, že se tyto platy platí obci (§ 151 zák. o př. d.).

2. Náklady oprav domů za podmínek vl. nař. č. 1/1936, č. 1/1937 a 255/1937.

3. Po dobu platnosti zákonů o ochraně nájemníků mají nájemní objekty, které jsou pod ochranou, zvláštní výhody podle § 10, odst. 1 zák. č. 44/28 ve znění čl. I., § 2 nař. č. 259/35 a čl. I., § 2 zák. č. 66/36.

b) Dále jsou to srážky, které nebylo přípustno odečísti k přiznání k dani činžovní:

4. udržovací náklady, uvedené v PN k § 9, odst. 1 (7) a), na př. osvětlení schodiště a chodeb, zřízení domovní přípojky k obecní kanalisaci, náklady na zřízení chodníku podle povinnosti poplatníkovy (Budw. 2007/04), náklady na domovní zařízení hygienické, plat kominíkovi, hlídaci společnosti za noční hlídání, náklady s držením a pojištěním hlídacího psa a dávka za něj, náklady spojené s čištěním žump neprováděném obcí, pojištění proti ohni a jiným škodám (povinné ručení při úrazech na chodnících nebo schodištích);

5. náklady vnucené správy, odměn správci domu a domovníku ve smyslu PN k § 9, odst. 1 (7), f);

6. amortisace — PN k § 9, odst. 1 (7), b);

7. skutečně zapravená daň domovní s přírážkami [§ 15, č. 1, písm. e) zák. o př. d.], činžovní groš, vodné i z vlastního bytu, daně spotřební, daň z obratu [PN k § 15, č. 1, písm. e) zák. o př. d. (1)], příslušenství daní s přírážkami, jako úroky a poplatky z prodlení (nikoli pokuty!), bez ohledu, zda byly předepsány právě za období, v kterém byly zapraveny;

8. úroky z dluhů na domě zajištěných a z jiných břemen, jež se zakládají na zvláštních titulech právních, souvislých s domem.

Pokud jde o nájemní hodnotu, jest zdůrazniti ustanovení § 154 zák. o př. d. a PN 1 k § 9, odst. 1 zák. o př. d. (8).

C. Čistý příjem z podniků.

Vložka C k přiznání k dani důchodové jest současně přiznáním k všeobecné dani výdělkové.

Srážky z příjmů, které jest uplatniti ve vložce C, jsou:

1. Přírůstky na majetku nastalé změnami a přesuny majetkovými (§ 7, odst. 2, § 17, odst. 2 zák. o př. d.) jen v případě, že nejde o zcizení provedené v souvislosti s provozováním výdělečného podniku a zaměstnání (§ 7, odst. 4 zák. o př. d.); presumce jsou stanoveny v § 7, odst. 5 zák. o př. d.; pokud jde o poplatníky, kteří nevedou obchodních knih, nebudou ovšem uváděti takové přesuny ani na straně příjmů, a pak odpadne nutnost uplatňovati (vyrovnávati) je jako srážku;

2. nájemné placené z objektů sloužících k provozování podniku;

3. náklady na udržování (nikoli však na první zařízení) úřadoven, kanceláří, ordinací atd., jakož i případně budov a jiných zařízení, sloužících výlučně k provozu podniku, zejména tedy výdaje na topení, osvětlování a udržování čistoty v provozovacích místnostech, výlohy přesídlení do jiné provozní místnosti v téže obci, a výlohy za opravu zařízení přeneseného z dřívější provozní místnosti, byť bylo i bez opravy dosud upotřebitelné [PN k § 15, č. 1, písm. a) (1)];

4. platy a služné spolupracovníků a zaměstnanců, jakož i příspěvky na nemocenském, úrazovém, starobním, invalidním, vdovském, sirotčím, pensijním a jiným zaopatřovacím pokladnám a ústavům v rámci PN k § 10, odst. 1 (2h) placené na základě zákonné povinnosti, při čemž ovšem nemůže zaměstnavatel odečísti mimořádné dary a podobná bezplatná darování, vyplácená ve spojitosti se služebním poměrem, pokud tyto dary nepřesahují ročně 20.000.— Kč (§ 7, odst. 3 zák. o př. d.);

5. náklady na opatření materiálů, jichž je třeba k výkonu povolání a k provozování podniku, jakož i náklady na udržování a doplňování (nikoli však na první pořízení) potřebných prostředků, tedy časopisy, knihy, papíry a pod.;

6. telefon, náklady korespondence atd., dále výdaje na povozy (auto), kterých při výkonu povolání bylo užito, přiměřená část výdajů na noclehy a stravu poplatníka, o kterou byly tyto výdaje nutně zvýšeny výkonem jeho povolání mimo dům [PN k § 10, odst. 2 (15c)]. Doprava poplatníka z bytu do provozních místností nemůže býti odčítána; naproti tomu používá-li poplatník vozidla, jest odčitatelné i pojistné havarijní a odpovědnostní z vozidla placené, nájemné placené za garáž a amortisace vozu, tedy nejen provozní náklady, je-li vozidlo k výkonu povolání nutné;

7. přiměřená srážka za opotřebení zařízení a provozovacích prostředků, pokud k tomu nebylo přihlédáno již při výdajích a doplňování provozovacích prostředků. Základem pro výpočet odpisů i amortisaci podle § 15, č. 1, písm. b) jest hodnota pořizovací a nikoli hodnota valorisovaná (Boh. 8167/36, 7838/35). Mimořádné odpisy předpokládají podmínky § 10, odst. 2 a zák. č. 226 a vl. nař. č. 22/1937;

8. úroky z dluhů obchodních a úroky z prodlení;

9. nepřímé daně a dávky, které jest v provozování podniku zapravovati (zejména kolky, daň z obrátu, daň z vozidel a pod.), jestliže byly zaplacený v kalendářním roce a skutečně také v tomto kalendářním roce byly splatny, ne tedy nedoplatky staré obrátové daně a pod. (Boh. 7222/34, 7811/35), ani daň zaplacená předem na povinnost splatnou v roce následujícím (nález n. s. s. z 22. ledna 1937, č. 10.159/37);

10. přímé daně s přírážkami a příslušenstvím (mimo daň důchodovou, daň z válečných zisků, daň válečnou a dávku z majetku a přírůstek na majetku) potud, pokud se přímo týkají provozování podniku a pokud byly skutečně zapraveny v kalendářním roce a sčítovány na příslušnou daň (§ 273 zák. o př. d.), při čemž nezáleží, zda jde o daň právě za příslušný berní rok neb o daň starší, t. j. dříve splatnou [nesmí ovšem jíti o všeobecnou daň výdělkovou na berní rok předcházející roku 1927, § 15, č. 1, lit. e) zák. o př. d.]. Odčitatelná jest za těchto podmínek i zaplacená mimořádná daň ze zisků (§ 15 zák. č. 247/1937).

D. Čistý příjem ze služebního poměru.

Vložka D jest poze »dokladem« k přiznání k dani důchodové, neboť služební požitky podléhají pouze důchodové dani. Ze samostatných podnikatelů přichází vložka D v úvahu zejména u lékařů. Srážeti se mohou »služební výdaje« (§ 11, odst. 2 zák. o př. d.), což jsou takové skutečné výdaje, které musí učiniti zaměstnanec na účet zaměstnavatele, aby mohl provést úkoly zaměstnavatelem mu uložené (diety, nocležné, cestovné, stravné, cestovní paušály, poplatky za pochůzky, náhrady za přesídlení při přesazení, odškodné za činži, povozné, paušály kanceláře a paušály na úřední místnosti a pod.). Podrobně o nich viz v PN k § 11, odst. 2.

Budou otečteny částkou skutečně vynaloženou jen tehdy, převyžují-li paušál stanovený v § 15, č. 1, písm. d), jinak i když

nedosahují tohoto paušálu, má poplatník ze služebních požitků nárok sraziti si tento paušál 20%, 10%, resp. 5% ve smyslu § 15, čís. 1, lit. d) zák. o př. d.

Nezdaňují se však mimořádné dary a jiná podobná bezplatná věnování, vyplácená ve spojitosti se služebním poměrem, pokud nepřesahují ročně 20.000 Kč (§ 7, odst. 3 zák. o př. d.).

E. Čistý příjem z kapitálu.

Vložka E jest současně přiznáním k dani rentové, neplatí-li se rentová daň srážkou.

Odčitatelnými položkami jsou břemena, zakládající se na soukromoprávním titulu, spojená s požitkem a požitek zmenšující. Při pachtovném jsou to správní a udržovací výdaje, spojené s vydržováním propachtovaného předmětu, odpisy za znehodnocení zařízení a provozovacího materiálu, nastalé opotřebení, pokud jdou na vrub poplatníků (§ 178 zák. o př. d. a PN k němu).

U příjmů z cenných papírů nepřihlíží se ke snížení kursovní hodnoty, není-li obchod těmito cennými papíry předmětem podnikání (§ 12, odst. 3 zák. o př. d.).

F. Čistý příjem z jiných pramenů.

Pro vložku F není stanoven formulář a poplatník je povinen přiznati příjmy z jiných pramenů individuálně, pokud jsou zdanitelné daní důchodovou. Spadají sem zejména spisovatelské honoráře, alimenty, spekulativní zisky, výhry, jakož i funkční požitky a podobné náhrady, vyplácené ze státní pokladny, kromě funkčních požitků státních zaměstnanců (§ 13 a PN k němu).

Obal:

Přiznání k dani důchodové.

Důchodem rozumí se veškeré příjmy (§ 7 zák. o př. d.) v penězích nebo v peněžité hodnotě z pramenů uvedených sub A, B, C, D, E, F (§§ 8—13 zák. o př. d.).

Pokud nebyly srážky uplatněny v jednotlivých vložkách obalu, a pokud tedy o ně není snížen příjem z jednotlivých pramenů důchodu, mohou býti uplatněny jako odčitatelné položky, o které má býti zkrácen součet všech čistých příjmů, neboť teprve budou-li i tyto další srážky odečteny, bude zjištěn ryzí důchod podléhající důchodové dani. Další srážky jsou:

a) veškeré výdaje učiněné na dosažení, zabezpečení a udržení důchodu (ne pramenů důchodu). Jsou to tytéž položky, které byly již uvedeny shora sub C jako srážky

z příjmů ze samostatných podniků a zaměstnání, pokud již nebyly odečteny;

b) dále jsou to tyto srážky:

1. přímé daně s přírážkami (vyjímajíc daň důchodovou, daň z válečných zisků, daň válečnou a dávku z majetku a přírůstek na majetku), pokud byly skutečně zapraveny (§§ 273—275 zák. o př. d.), a jako takové výběrčím úřadem podle ustanovení § 273, odst. 3 zák. o př. d. súčtovány; v témže rozsahu i jiné veřejnoprávní daně a dávky přímo předpisované (na př. daň z obratu, konkurenční příspěvky atd.). Bude to zejména daň pozemková, domovní a výdělková, dávky autonomní, na př. činžovní groš, vodné i z vlastního bytu, daň z vozidel, cla, daň spotřební, daň z obratu, daň rentová, daň z vyššího služného, dávka z tantiem, vojenská taxa, též branný příspěvek, nyní pak též příspěvek na obranu státu (§ 15 zák. čís. 247/1937). Dále příslušenství těchto daní. Odčitatelné nejsou veřejnoprávní dávky, placené při nabytí nebo zcizení majetkových předmětů, zakládání pramenů příjmových a jejich zlepšení nebo ze zisků nepodléhajících dani důchodové (kolky, taxy, poplatky, daň z přírůstku hodnoty, daň z obohacení, daň dědická a pod.). Přímé daně mohou býti odečteny, byly-li v kalendářním roce 1. zapraveny a 2. súčtovány na daně splatné v tomto kalendářním roce neb předtím (omezení má jen zvláštní daň výdělková). Naproti tomu na př. daň z obratu je odčitatelná jen tehdy, když byla 1. zapravena, 2. v roce, v němž byla splatna a který je základem pro berní rok;

2. úroky z dluhů osobních i s úroky z prodlení a jinaká na zvláštních soukromoprávních titulech se zakládající a důchod trvale zmenšující břemena (trvalá břemena, výměnky). Předpokladem jest, že tu jest soukromoprávní titul (smlouva, smír a pod.), a že jest břemeno skutečně trvalé (nespadají sem tedy dobrovolné podpory ani plnění zákonných povinností alimentálních, neboť tu nejde o zvláštní právní titul soukromoprávní, ani odbyté, zaplacené na místo původně převzaté trvalé povinnosti);

dále příspěvky, které poskytují pravidelně osoby povinné alimentací oprávněným, kteří nejsou příslušníky domácnosti (§ 15, odst. 2 zák. o př. d.); opakuji-li se tyto příspěvky občas, i když ne pravidelně;

3. příspěvky nebo pojistné ve smyslu § 15, č. 3 zák. o př. d. buď do výše 2000 Kč, nebo neomezeně;

4. pojistné za všeliká pojištění proti věcným škodám a jiným majetkovým újmám, pokud nebyly již odečteny (pojištění proti ohni, vloupání, krádeži, ztrátám

bursovním, povinnému ručení, pojistné proti škodám týkajícím se předmětu osobní potřeby, šatstva, prádla, klenotů, nábytku, též osobního vozu nepoužívaného pro podnik a pod. [§ 15, č. 1, lit. c)];

5. životní pojištění ve smyslu § 15, č. 4 až do výše 4000 Kč.

Zmírnění německého transferového moratoria.

Jako u nás, bylo i v Německu v roce 1932 opět zavedeno řízené hospodářství devisové a brzy na to byly předpisy zostřeny, až došlo k t. zv. transferovému moratoriu. Je to zákaz placení do zahraničí pro určité platby. Moratorium se vztahovalo zejména na platby rázu finančního; nejprve pouze na kapitálové částky, později i na úroky a výtěžky z kapitálů. Dlužník platil v Německu, avšak zahraniční věřitel nemohl dostati peníze z Německa do zahraničí, nýbrž mohl jich jen používat, a to omezeně, v Německu. Podle způsobu tohoto omezení v dispozici rozeznávají se různé druhy vázaných marek (»Sperrmark«), které se mohou zpeněžit v zahraničí s velkými ztrátami až 85%.

Nyní Německo pozvolna počíná likvidovati tento stav, pokud jde o úroky a podobné výnosy. Novou obchodně-politickou úmluvou československo-německou přistoupilo Československo do řady těch států, u kterých povoluje Německo výjimky z transferového moratoria. Počí-

naje dnem 1. ledna 1938 mohou českoslovenští státní příslušníci a státní občané jiní, pokud dlí v Československu od 1. VII. 1933, obě skupiny za předpokladu, že mají v Československu trvalé bydliště, převáděti do Československa z Německa úroky, dividendy, výnosy z nemovitostí atd., které vznikají po 1. lednu 1938, za těchto podmínek: mohou do Československa převáděti za devisový kurs: 2.5% z kapitálu u kuponů z cenných papírů pevně zúročitelných, 2% u úroků z pohledávek a u dividend, $\frac{3}{5}$ u nájemného a pachtovného, vzdají-li se nároku na zbytek (částky převyšující 2.5% u kuponů z cenných papírů pevně zúročitelných, a 2% u jiných úroků a u dividend, $\frac{2}{5}$ u nájemného a pachtovného). Další podmínkou je, že věřitel (vlastník) zdroje příjmu (domu, pohledávky atd.) má jej již od 1. července 1933 v držení nebo nabyl jej od československého příslušníka, kterému patřil zdroj již k tomuto dni.

Během tisku bylo opatření Národní banky československé o převodu platů mezi Československem a Německem s výjimkou platů za zboží vyhlášeno ve Sb. z. a n. vyhláškou ministerstva financí (91. ze dne 31. prosince 1937, č. 2 Sb. z. a n. ex 1938). V této vyhlášce jsou podrobně uvedeny jednotlivé platy, kterých se opatření týká.

Josef Brož.

Autoři článků v tomto čísle.

*Sekretář nejv. soudu Dr. František Bauer, okresní soudce v Lito-
měřicích Dr. Josef Havelka, přednosta okr. soudu ve Chvalšínách
Dr. Ladislav Hlavatý, advokát v Tachově Dr. František Oswald,
tajemník Svazu čsl. majitelů říšskoněm. nemovitostí v Praze Dr. Josef
Brož.*